

Bondsdag stemt in met homohuwelijk

Achtergrond - 30 juni 2017 - Auteur: Marja Verburg

De Bondsdag heeft vrijdagochtend ingestemd met het homohuwelijk. Daarmee kan de *Ehe für alle* nog eind dit jaar worden ingevoerd.

Van de 623 aanwezige Bondsdagleden stemden er 393 voor het homohuwelijk, 226 stemden tegen, er waren 4 onthoudingen. Daarmee kreeg het wetsvoorstel een duidelijke meerderheid. Kanselier Merkel stemde tegen. Als de wet van kracht wordt, kunnen homoparen in Duitsland eind dit jaar trouwen. Mogelijk is dat er nog een klacht tegen wordt ingediend bij het Constitutioneel Hof. Verschillende CDU/CSU-politici, onder wie Merkel, vinden dat de grondwet moet worden gewijzigd voor de *Ehe für alle*. Als de rechters in Karlsruhe dat ook vinden, kan de wet dit jaar nog niet van kracht worden ([lees daarover meer bij de Tagesschau](#)).

De stemming in de Bondsdag vond vanmorgen op verzoek van de SPD hoofdelijk plaats, waarbij elke Bondsdaglid laat zien wat hij of zij stemt. De aanvraag van de SPD en de oppositiepartijen was zeer tegen het zere been van de CDU/CSU. Veel christendemocraten zijn tegen het homohuwelijk. Een stemming in de Bondsdag daarover heeft de partij tot nu toe steeds tegengehouden. Overigens stemde vandaag bijna een kwart van de christendemocraten voor de *Ehe für alle*.

Interview Merkel met Brigitte

Dat de stemming nu toch heeft plaatsgevonden, is het gevolg van een uitspraak van Merkel maandag tijdens een podiuminterview met vrouwenblad Brigitte. Na een vraag uit het publiek over de *Ehe für alle* zei Merkel dat ze een discussie wil "die eerder in de richting van een beslissing op grond van ieders geweten gaat". Daarmee maakte ze de weg vrij voor een stemming waarbij de Bondsdagleden niet meer aan de fractiediscipline zijn gebonden die tot nu toe bij de CDU/CSU voor dit onderwerp gold. Dinsdag herhaalde ze dit standpunt in de CDU/CSU-fractie. Dat zou overigens zijn afgesproken met CSU-leider Horst Seehofer. Maar binnen de fractie was veel kritiek op Merkel, meldden Duitse media. Veel partijleden voelden zich overvallen door haar uitspraak.

Voor de SPD was de uitspraak van Merkel aanleiding het wetsvoorstel over het homohuwelijk in deze laatste vergaderweek alsnog op de agenda van de Bondsdag te zetten. Dat kon met hulp van Die Grünen en Die Linke, die ook voor het homohuwelijk zijn en de aanvraag steunden. Samen hebben ze met 320 van de 630 zetels een - zij het kleine - meerderheid in de Bondsdag. Dat de

sociaaldemocraten zich in deze kwestie tegen de regeringscoalitie hebben gekeerd en met de oppositiepartijen zijn gaan samenwerken, is eigenlijk *not done*. Fractievoorzitter Kauder (CDU) sprak eerder deze week van een "vertrouwensbreuk" tussen zijn partij en coalitiepartner SPD.

Merkel neemt haar opposenten wederom een verkiezingsthema uit handen

Merkel zelf wilde ook pas een stemming na de verkiezingen. Maar haar uitspraak in het interview met Brigitte wordt ook gezien als slimme verkiezingstactiek: door open te staan voor een nieuwe stemming over het homohuwelijk, neemt ze haar opposenten wederom een thema uit handen waarmee ze zich tegen de CDU hadden kunnen afzetten. Bij de vorige verkiezingen deed ze dat bijvoorbeeld met de *Energiewende*, waardoor de Groenen daarmee geen campagne meer konden voeren.

De Bondsdag stemde vrijdagochtend over een wetsvoorstel dat in het najaar van 2015 al door de Bondsraad, de vertegenwoordiging van de deelstaten, was goedgekeurd. Daar was het ingediend door de deelstaten Rijnland-Palts en Thüringen. Van een stemming in de Bondsdag kwam het toen niet: de CDU/CSU wilde er niet aan.

Geregistreerd partnerschap

Duitsland kende tot nu toe geen homohuwelijk. Sinds 1 augustus 2001 bestaat een geregistreerd partnerschap voor homoparen - ingevoerd door de rood-groene regering van kanselier Schröder. Maar dat geeft hen niet dezelfde rechten als heteroparen. Zo mogen homoparen geen kinderen adopteren en in veel wetten en regelingen worden ze benadeeld ten opzichte van gehuwden.

De overgrote meerderheid van de Duitsers is voor het homohuwelijk

De overgrote meerderheid van de Duitse bevolking is voor het homohuwelijk: 73 procent, blijkt uit een [peiling van de Zdf](#) van deze maand. Ook de meerderheid van de aanhang van de CDU/CSU is voor: 64 procent. Dit was overigens bij de verkiezingen in 2013 ook het geval (zie bv. [hier](#) en [hier](#)), maar bij de coalitieonderhandelingen tussen CDU/CSU en SPD lag het onderwerp destijds nog te gevoelig. Veel christendemocraten zien het huwelijk als iets dat is voorbehouden aan man en vrouw, al is de invloed van CDU/CSU-politici die voor het homohuwelijk zijn de afgelopen jaren binnen de partij toegenomen.

Machtspolitiek

In het coalitieakkoord spraken CDU/CSU en SPD in 2013 af een eind te maken aan

discriminatie van homoparen. Maar in de praktijk remde de CDU/CSU voorstellen daartoe de afgelopen vier jaar steeds weer af. In 2015 laaide de [discussie over het homohuwelijk](#) opnieuw op, toen er in Ierland voor werd gestemd. Maar toen lukte het de SPD niet er een stemming over door te duwen. De rechten van homo's zijn voor de CDU geen relevant thema bij verkiezingen, schreef de [Süddeutsche Zeitung](#) toen. Merkel is een machtspoliticus. "Ze wil vooral de conservatieve kiezers van de partij niet weggagen."

De afgelopen weken hebben alle partijen waarmee de CDU na de verkiezingen in september zou kunnen regeren - SPD, FDP en die Grünen - het homohuwelijk tot breekpunt verklaard. Daarmee was de politieke situatie voor Merkel veranderd en kon de *Ehe für alle* een moeilijk onderwerp voor haar partij in de verkiezingscampagne worden.

Belang van het kind

Vlak voor de verkiezingen van 2013 kreeg Merkel in een tv-debat met kiezers een vraag over het homohuwelijk. Ze worstelde duidelijk met haar antwoord. Waarom mogen mijn partner en ik geen kinderen adopteren, vroeg een man uit het publiek. Merkel gebruikte destijds het belang van het kind ("*Kindeswohl*") als argument tegen adoptie door homoparen. Daar kwam ze tijdens het Brigitte-interview maandag op terug. Ze vertelde dat ze daar anders over is gaan denken toen ze in haar eigen kiesdistrict een lesbische vrouw sprak die met haar partner acht pleegkinderen had. "Als de overheid zegt dat Jeugdzorg kan beslissen pleegkinderen bij zo'n paar onder te brengen, kan ik moeilijk nog met het belang van het kind argumenteren", aldus Merkel maandag.

Desondanks heeft ze vandaag tegen het wetsvoorstel voor de *Ehe für alle* gestemd. Het is haar overtuiging dat het in de grondwet bij het huwelijk om een huwelijk tussen man en vrouw gaat, legde ze haar stem vanmorgen uit. Ze herhaalde dat ze, anders dan in 2013, nu wel voor adoptie door homoparen is.

Bekijk hier de video van het tv-debat met Merkel over het homohuwelijk in 2013:

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/21829/bonds-dag-stemt-in-met-homohuwelijk>